

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mineralogický systém – skupina IV - oxidy

Autor: Mgr. Vlasta Hlobilová

Datum (období) tvorby: 10. 10. 2012

Ročník: devátý

Vzdělávací oblast: přírodopis

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Anotace: Žáci se seznámí s vybranými minerály, které jsou tvořené sloučeninami prvků s kyslíkem nebo hydroxylovou skupinou. Patří sem některé důležité rudní minerály.

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KŘEMEN

- SiO_2 (oxid křemičitý)

Soustava: šesterečná

Barva: velmi proměnlivý - bílý, čirý, šedý (barevné odrůdy: bezbarvý křišťál, hnědá záhněda, fialový ametyst, růžový růženín, žlutý citrín, černý morion)

Tvrдость: 7

Hustota: $2,6 \text{ g/cm}^3$

Další vlastnosti: neštěpný

Výskyt: zcela běžný, Podkrkonoší - ametyst, Písecko - růženín

Použití: sklářský průmysl, optické přístroje, radiotechnika, drahý a ozdobný kámen, výroba hodin

Obrázek:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/K%C5%99emen>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Odrůdy křemene

záhněda

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1hn%C4%9Bda>

křišťál

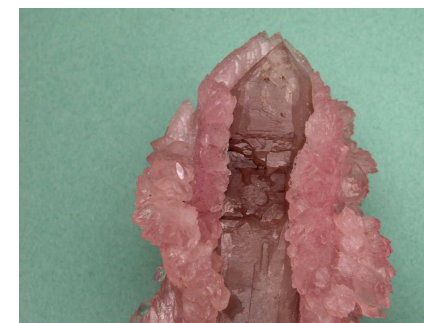
Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/K%C5%99emen>

citrín

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Citr%C3%ADn>

růženín

Obrázek: <http://www.drahe-kameny.cz/galerie.htm>

ametyst

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ametyst>

morion

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Morion>

achát

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ach%C3%A1t>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

CÍNOVEC (KASITERIT)

- SnO_2 (oxid ciničitý)

Soustava: čtverečná

Barva: hnědočerná

Tvrдость: 6,5

Hustota: 6,8 - 7,1 g/cm³

Další vlastnosti: neštěpný

Výskyt: Krušné hory (Cínovec, Krupka), Slavkovský les, Anglie, Malajsie, Bolívie

Použití: ruda cínu

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kasiterit>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

KORUND

- Al_2O_3 (oxid hlinitý)

Soustava: šesterečná - klencová

Barva: proměnlivá - šedá až černá (smirek), modrá (safír), červená (rubín), růžová, čirá

Tvrдость: 9

Hustota: 4 g/cm³

Další vlastnosti: neštěpný

Výskyt: Jizerská louka u Kořenova (safír), Srí Lanka, Indie

Použití: brusný materiál, výroba hodinek, výroba laserů, šperkařství

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Korund>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

19 safírů a 1 rubín spolu s dalšími drahokamy (30 smaragdů, 44 spinelů, 1 rubelit a 1 akvamarín) a 20 perlami zdobí i naši Svatováclavskou korunu

Obrázek: <http://www.hrad.cz/cs/prazsky-hrad/poklady/korunovacni-klenoty/svatovaclavska-koruna.shtml>

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rub%C3%ADn>

Obrázek: <http://darkprincess.blog.cz/0608/safir>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MAGNETIT (MAGNETOVEC)

- Fe_3O_4 (oxid železnato - železitý)

Soustava: krychlová

Barva: černá

Tvrдость: 6

Hustota: 5 g/cm^3

Další vlastnosti: neštěpný, ferromagnetický

Výskyt: Krušné hory (Měděnec), Švédsko, Rusko, USA

Použití: nejkvalitnější železná ruda

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Magnetit>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

HEMATIT (KREVEL)

- Fe_2O_3 (oxid železitý)

Soustava: šesterečná

Barva: hnědočervená, ocelově šedá až černá

Tvrдость: 5 - 6

Hustota: $5,2 \text{ g/cm}^3$

Další vlastnosti: neštěpný

Výskyt: Krušné hory (Měděnec), Krušná hora u Berouna, Ejpovice, Mníšek pod Brdy, Čína, Brazílie, Austrálie

Použití: železná ruda (až 70%), výroba barev, drahý kámen

Obrázek: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hematit>

Obrázek: http://www.aureamedica.ic.cz/v_akupresura.html

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

LIMONIT (HNĚDEL)

- $\text{Fe}_2\text{O}_3 \cdot x\text{H}_2\text{O}$ (oxid železitý s proměnlivým množstvím vody)

Soustava: amorfní minerál

Barva: hnědá až černá

Tvrдость: 4 - 5,5

Hustota: 2,7 - 4,3 g/cm³ (podle obsahu vody)

Další vlastnosti: neštěpný

Výskyt: běžný minerál, i v půdách, tmel pískovců

Použití: železná ruda (až 70%), výroba barev, drahý kámen

Obrázek:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Limonit>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam použité literatury:

- LUHR JAMES F.: *Země*, 2. vydání. Praha: Euromedia Group, k. s., 2007. 520 stran. ISBN 978-80-242-1901-1
- CÍLEK VÁCLAV: *Kameny domova*, 1. vydání. Praha: Vydavatelství Krásná paní, 2011. 168 stran. ISBN 978-80-86713-82-3

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam použitých webových stránek:

- <http://cs.wikipedia.org/wiki/K%C5%99emen>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1hn%C4%Bda>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Citr%C3%ADn>
- <http://www.drahe-kameny.cz/galerie.htm>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ametyst>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Morion>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Ach%C3%A1t>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kasiterit>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Korund>
- <http://darkprincess.blog.cz/0608/safir>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Cesk%C3%A9_korunova%C4%8Dn%C3%AD_klenoty
- <http://www.hrad.cz/cs/prazsky-hrad/poklady/korunovacni-klenoty/svatovaclavska-koruna.shtml>

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky

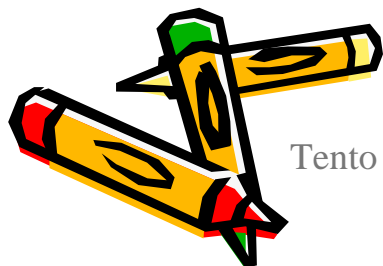

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam použitých webových stránek:

- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Rub%C3%ADn>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Magnetit>
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Hematit>
- http://www.aureamedica.ic.cz/v_akupresura.html
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Limonit>

Vše ze dne 10. 10. 2012

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky